

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. งานวิจัยครั้งนี้มุ่งสำรวจรูปแบบการจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดกลุ่มโรงเรียน สปช. ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 แบบใหญ่ๆ โดยทำการศึกษาเฉพาะวิธีการจัดหมู่ของหนังสือแบบเรียนเท่านั้น เพื่อนำรูปแบบต่างๆ ที่ได้มาเปรียบเทียบ หาข้อดี ข้อบกพร่อง และความสะดวกง่ายในการจัดหมู่ ความสะดวกในการใช้ ตลอดจนศึกษาความต้องการรูปแบบของการจัดหมู่ของครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน สปช.

2. รูปแบบการจัดหมู่หนังสือแบบเรียน 4 แบบ ที่ทำการศึกษา ได้แก่ ระบบทศนิยมดิวอี้ แบบสัญลักษณ์ แบบสปช. และแบบผสมระหว่างระบบทศนิยมดิวอี้กับแบบสปช. รูปแบบการจัดหมู่ทั้ง 4 แบบนี้ เป็นรูปแบบการจัดหมู่หนังสือแบบเรียนที่ครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน สปช. ใช้ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่

ประชากร

การศึกษาครั้งนี้ ได้สำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบการจัดหมู่หนังสือแบบเรียนของครูบรรณารักษ์ห้องสมุดกลุ่มโรงเรียน สปช. ในเขตการศึกษา 1 แบ่งออกตามกลุ่มโรงเรียนได้ดังนี้

1. นครปฐม	33	กลุ่มโรงเรียน
2. นนทบุรี	20	"
3. ปทุมธานี	23	"
4. สมุทรสาคร	14	"
5. สมุทรปราการ	20	"

รวม 110 กลุ่มโรงเรียน

การศึกษาจะศึกษาจากประชากรทั้งหมด 110 กลุ่มโรงเรียน อาศัยการแบ่งกลุ่มโรงเรียนตามโครงการห้องสมุดกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สปช. โดยการจัดกลุ่มโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกันตามสถานทางภูมิศาสตร์ ประมาณ 7-10 โรงเรียน รวมเป็น 1 กลุ่มโรงเรียน โรงเรียนที่อยู่ศูนย์กลางของพื้นที่จะทำหน้าที่เป็นสำนักงานกลุ่ม และได้จัดตั้งห้องสมุดกลุ่มโรงเรียนขึ้น เพื่อความร่วมมือกัน และแลกเปลี่ยนทรัพยากรซึ่งกันและกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดหมู่หนังสือด้านปัญหาและอุปสรรคในการทำงานของห้องสมุดโรงเรียนและห้องสมุดอื่นๆ โดยมุ่งเน้นศึกษาเฉพาะห้องสมุดโรงเรียน แต่เนื่องจากการศึกษาวิจัยน้อยมากเกี่ยวกับการจัดหมู่หนังสือของโรงเรียนประถมศึกษา โดยเฉพาะการจัดหมู่หนังสือแบบเรียน ซึ่งยังไม่พบว่ามีการศึกษาวิจัยแต่อย่างใด

2. สร้างแบบสอบถาม โดยใช้การสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องในวงการห้องสมุดโรงเรียน สปช. เพื่อศึกษาปัญหาและสภาพความเป็นจริงของปัญหาที่ห้องสมุดโรงเรียน สปช. กำลังประสบอยู่ และใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามให้มีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้มากที่สุด โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1	ความรู้และประสบการณ์ในด้านห้องสมุด
ตอนที่ 2	การจัดหมู่หนังสือที่ใช้ในโรงเรียนประถมศึกษา
ตอนที่ 3	ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดหมู่และรูปแบบที่ต้องการ

3. นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดสอบ (pretest) กับครูบรรณารักษ์ห้องสมุดกลุ่มโรงเรียน สปช. ในจังหวัดเพชรบุรี รวม 11 กลุ่มโรงเรียน (คิดเป็น 10% ของประชากรทั้งหมด 110 คน) โดยเริ่มแจกแบบสอบถาม วันที่ 10 เมษายน 2533 จนกระทั่งรวบรวมแบบสอบถามครบ 11 กลุ่ม ในวันที่ 30 เมษายน 2533 รวมเวลาทั้งสิ้น 20 วัน สาเหตุที่ทำให้การเก็บแบบสอบถามล่าช้า เพราะเป็นช่วงปิดเทอม ไม่สามารถติดต่อกับครูบรรณารักษ์ได้สะดวก เพราะครูบรรณารักษ์ไม่ได้มาทำงานที่โรงเรียนทุกวัน

4. หลังจากทำการทดสอบแล้ว นำแบบสอบถามที่ได้มาปรับปรุงข้อบกพร่อง เพื่อสร้างแบบสอบถามจริงซึ่งใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยเชิงสำรวจครั้งนี้ หลังจากนั้นส่งแบบสอบถามดังกล่าวไปให้กับประชากรคือ ครูบรรณารักษ์ห้องสมุดกลุ่มโรงเรียน สปช. ทั้ง 5 จังหวัดในเขตการศึกษา 1 คือ นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรสาคร และสมุทรปราการ รวมทั้งสิ้น 110 กลุ่ม โดยติดต่อขอความร่วมมือในการวิจัยไปยังสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดทั้ง 5 จังหวัดดังกล่าว ผู้วิจัยเป็นผู้ถือจดหมายขอความร่วมมือในการวิจัยซึ่งออกโดย สปช. ไปติดต่อกับศึกษานิเทศก์ในแต่ละจังหวัดด้วยตนเอง ดังนี้

จังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จ. สมุทรปราการ ในวันที่ 1 มิถุนายน 2533 ศึกษานิเทศก์เป็นผู้แจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามส่งคืนมายังผู้วิจัย จากครูบรรณารักษ์ห้องสมุดกลุ่ม 20 กลุ่มโรงเรียน และได้รับแบบสอบถามกลับคืน 18 ชุด ในวันที่ 30 มิถุนายน 2533 คิดเป็นร้อยละ 16.36 ของประชากรทั้งหมด

จังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับศึกษานิเทศก์จังหวัดปทุมธานี ในวันที่ 2 มิถุนายน 2533 ศึกษานิเทศก์เป็นผู้แจกแบบสอบถามพร้อมทั้งรวบรวมส่งกลับคืนมายังผู้วิจัย ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 22 ชุด จากจำนวนทั้งหมด 23 ชุด (23 กลุ่มโรงเรียน) คิดเป็นร้อยละ 20.0 ของประชากรทั้งหมด

จังหวัดสมุทรสาคร ผู้ช่วยผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร ให้ความอนุเคราะห์ในการแจกและเก็บแบบสอบถามระหว่าง วันที่ 4 มิถุนายน 2533 ถึง วันที่ 20 มิถุนายน 2533 ได้รับแบบสอบถามกลับคืนครบ 14 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 12.73 ของประชากรทั้งหมด

จังหวัดนนทบุรี ในวันที่ 5 มิถุนายน 2533 ศึกษานิเทศก์จังหวัดนนทบุรีเป็นผู้แจกแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 20 กลุ่มโรงเรียน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนครบ 20 ชุด ภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2533 คิดเป็นร้อยละ 18.18 ของประชากรทั้งหมด

จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกด้วยตนเองในการประชุมของสำนักงานประถมศึกษาจังหวัด เรื่อง " การประชุมผู้ประสานงานโครงการการอบรมทางไกล คนค/2533 " ณ โรงเรียนวัดนระปฐมเจดีย์ วันที่ 6 มิถุนายน 2533 เนื่องจากผู้เข้าร่วมประชุมส่วนใหญ่เป็นครูบรรณารักษ์ห้องสมุดกลุ่มโรงเรียนและเป็นผู้ดูแลงานห้องสมุดกลุ่มโรงเรียน ผู้วิจัยคาดหวังว่าจะได้รับแบบสอบถามกลับคืนทันที ปรากฏว่า จากจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด 33 ชุด ได้รับกลับคืนทันที 23 ชุด และส่งกลับคืนทางไปรษณีย์อีก 6 ชุด รวมทั้งสิ้น 29 ชุด คิดเป็นร้อยละ 26.36 ของประชากรทั้งหมด

รวมทั้งสิ้น 110 กลุ่มโรงเรียน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 103 ชุด จากครูบรรณารักษ์ 110 กลุ่มโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 93.6 ของประชากรทั้งหมด ใช้เวลาในการส่งแบบสอบถามและรวบรวมแบบสอบถามทั้งสิ้น 1 เดือน ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2533 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2533

5. การวิเคราะห์ข้อมูล หลังจากได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้มาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$p = \frac{f}{N} \times 100$$

$$\bar{x} = \frac{\sum fx}{N}$$

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left[\frac{\sum fx}{N} \right]^2}$$

ผู้วิจัยใช้เวลาในการประมวลผลข้อมูล 2 สัปดาห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science : SPSS) และแสดงผลออกมาในรูปตารางในบทต่อไป

ข้อจำกัดในการวิจัย

1. การแจกแบบสอบถามแก่ประชาชน ซึ่งเป็นครูนั้นควรกระทำในระหว่างเปิดภาคเรียน จึงจะได้รับความสะดวกมากกว่าแจกแบบสอบถามระหว่างปิดภาคเรียน เนื่องจากในระหว่างปิดภาคเรียน ครูจะไม่มาโรงเรียนทุกวัน ทำให้ยากแก่การติดต่อ และรวบรวมแบบสอบถาม ผู้วิจัยควรเลือกเก็บข้อมูลในระหว่างภาคเรียนจะให้ผลการวิจัยได้รวดเร็วกว่า

2. อุปสรรคที่ทำให้การรวบรวมแบบสอบถามล่าช้า เนื่องจากพื้นที่ในบางจังหวัดไม่สะดวกต่อการติดต่อสื่อสาร การคมนาคมเป็นอุปสรรค และบางพื้นที่อยู่ห่างไกลมาก การส่งข่าวสารถึงกันจึงใช้เวลามากกว่าปกติ กว่าผู้ตอบแบบสอบถามจะได้รับแบบสอบถามแล้วส่งกลับมายังผู้วิจัยทำให้เสียเวลามาก มีผลให้ผลการวิจัยล่าช้ามากยิ่งขึ้น หากมีผู้รับผิดชอบในเขตพื้นที่นั้นเป็นผู้รวบรวมและประสานงานให้ ก็จะทำให้การรวบรวมแบบสอบถามเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพรวดเร็วขึ้น